

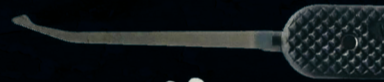
TAMMI

MUR-

ANSU
KIVEKÄS

MUR-
TO

Ensimmäinen painos

Teksti © Ansu Kivekäs 2025

Kuvitus © Aapo Ravantti 2025

Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi 2025

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-6749-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@tammi.fi

ANSU
KIVEKÄS

MUR-
TO

KUVITUS
AAPO RAVANTTI

TAMMI/HELSINKI

Ilonalle

KIITOKSET:

Maria Alanko-Lazarides, Morris Eklund,
Eino Korhonen, Elle Korhonen, Päivi Peltonen,
Reetta Niemensivu, Kalle Turkka

Taiken kirjailijoiden ja kääntäjien apurahalautakunta
sekä Vantaan kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta
ovat tukeneet tämän teoksen kirjoittamista.

ENSION KUULEMINEN.

OMA NÄKEMYS TAPAHTUMIEN KULUSTA:

1.

*No, mä aloitan ihan alusta.
Mutta voitko edes katsoa samalla niitä
Raxun piirtämiä kuvia?
Ne just on sitä todistusaineistoa.*

2.

Okei. Mä en olis lähtenyt Piippolan koulukodista yhtään mihinkään ilman viestiä, joka kilahti mun puhelimeen:

HÄLYTYS SALONEN!

Pariston alijännite.

Autotalli.

Aika: 9.05.

TurvaTimppa Oy.

Faija oli tehnyt alkeellisen virheen. Unohtanut, että kodin hälytyslaitteet oli edelleen yhteydessä myös mun puhelimeen. Hahhah.

Hyppäsin saman tien luokan ikkunasta ulos ja lähdin menemään. Kuutostiellä nousin dösään ja Kouvolassa vaihdoin junaan. Juoksin konduktööriä karkuun junan päästä päähän koko matkan. Se heitti

mut ulos Tikkurilassa, just niin kuin pitikin.

Kävelin himaan, Hiekkaharjuun. Matkaa oli noin puolitoista kilsaa. Meillä oli upea omakotitalo, pari sataa neliötä, kaks autotallia, kaks autoa, yks moottoripyörä, mopo, mönkijä, moottorikelkka, Bobcat, ulkoporeallas, pihasauna. Tai siis niillä oli. Mutsilla ja faijalla.

Tai pyyhi toi mutsi yli, ei sillä mitään ollut. Ehkä paperilla, mutta fajja meillä oikeasti kaikesta päätti. Siis ihan kaikesta. Mutsi ajoi noloa Ford Fiestaa, vuosimallia 2003, pidennetyillä polkimilla, koska se on niin lyhyt. Isällä oli uusin BMW kaikilla herkuilla, vaikka mutsin tulot on viis kertaa suuremmat kuin faijan. Vähintään.

Mutsi on pikkutarkka, mutta ihan liian nössö. Siksi mä tavallaan vihaan myös sitä. Vaikka toi tarkkuus on tietty kirurgille ihan kiva ominaisuus.

Työnsin tiirikan autotallin lukkoon. Hälytys ei piipittänyt. Nostin oven ylös ja katselin faijan miesluolaa. Kaikki oli ennallaan. Darts-tikkataulu, huippuluokan äänentoistolaitteet, baarinurkkaus, diskopallo katossa, hierova nojatuoli, valvontakamerat ja tyhmännäköinen jenkipoliisien pappa-Harrikka. Sekä turvakaappi, joka ulospäin näytti pätevältä. Kaapin logon takaa löytyi kuitenkin varalukko, joka olisi auennut vaikka hammastikulla.

Mutsi oli edellisiltana pistänyt mulle viestin, että ne lähtis Viroon parisuhdelomalle. Niitten parisuhde ei parane kuin yhdellä asialla: avioerolla.

Olin varma, että faija katseli suoraa lähetystä tabletiltaan jossain Peipsijärvellä. Siellä se mietti verenpaineet tapissa, pitäisikö hälyttää naapurit vai kytät? Ei kumpiakaan. Naapureitten kanssa se oli riidoissa ja kyttille soittamalla äijältä menisi maine ja ylenemismahdollisuudet.

Otin autonavaimet, hymyilin valvontakameraan ja näytin peukkuja. Kaapissa lojui myös Walther-pistooli. Heristin sormea kameralle, soo soo, ja työnsin aseensa housujeni vyötärölle. Poimin talteen muhkean setelirullan, jossa oli noin kaks tonnia käteisenä. Faija oli aina varustautunut pahan päivän varalle. Se päivä oli tänään.

Mutsi ja faija oli taas lähteny reissuun mutsin Ford Fiestalla, ettei kateelliset baltit naarmuttais Bemarkin kylkeä tai pöllis koko autoa. Mitä järkeä ostaa luksus tuotteita, jos niitä ei uskalla käyttää?

Eipä siinä sitten sen kummempia. Istuin autoon, säädin penkin ja peilit. Kiitin jälleen mummon loistavaa ajo-opetusta, joka alkoi, kun olin jotain kahdeksanvuotias. Vähän myöhemmin toimin joskus kuskina, jos mummolta ja vaarilta venähti pubin karaokeilta pitkäks. Niillä oli silloin sellanen antiikkinen Fiat 100.

Käynnistin Bemarkin ja kaasutin tallista ulos.

3.

Ajoin Ilolaan, syrjäiseen rekkaparkkiin. Ketään ei näkynyt missään.

Ruuvasin kilvet irti jonkun liettualaisen pakusta. Jätin faijan BMW:n rekkarit auton viereen vastalahjaksi.

Jatkoin matkaa. Auton sportti-istuin oli tosi jees, laitteisto ja mittaristo huippulaatua. Auto oli vahattu ja puunattu sisältä ja ulkoa. Ei tuhrun tuhrua, pelkkää kiiltävää luksusta. Ikävä miinus tuli faijan soittolistasta, joka alkoi jonkun raspikurkun itkuisella narinalla. *Love Hurts*, byäää. Faija kuunteli tuommoista itsesääliiruikutusmusaa, vaikka faijan rakkaus se just sattuikin, titityy ja goodbye!

Vaihdoin vaarin listaan, jonka se laati mulle lohtumusiikiksi, kun jouduin ensin laitokseen ja sieltä Piippolan koulukotiin. Terveet kädet -bändin punk sopi hetkeen kuin nyrkki silmään. Tiesin, että vaari arvostais kybällä mun retkeä.

Käännyin Porvoon motarille, painoin kaasun pohjaan ja pujottelin rekkojen välistä kuin ammattilainen takaa-ajossa. Elimäen suoralla revittelin kahtasataa, ehkä ylikin. Korkkasin energiajuomatölkin, ohjasin polvilla. Vauhti nousi neljänsataan. Vähintään!

Sä uskoit?! Hahhah!
Ei se nyt mikään formula-auto ole!
En kyl yhtään ihmettele,
ettet säkään oo edenny urallas.
Opiskelit varmaan vähintään viis vuotta ja
istut tääl kuuntelema meikäläisiä. Aika
turhauttava duuni varmaan.
Ja surkee palkka.

Mä sanelin Raxulle ja Lukelle viestit.

Kurvasin Piippolan koulukodin pihaan ja poimin ne kyytiin. Vilkutettiin iloiset heippatirillaat tummennettujen lasien takaa.

Nyt Bemukassa istui vantaalainen kotiväkivallan karaisema koulukiusaaja, ylipainoinen ja -älykäs matkanjohtaja. Eli meitsi, Esso. Sitten Raxu, masentunut valikoiva mutisti ja viittelijävegaani Riihimäeltä. Ja suosittu ja komea Luke, päihdeongelmainen nuorisorikollinen Kulosaaresta. Uujee!

4.

Retkeiltiin pari päivää Itä-Uudenmaan rannikolla. Hiljaisia merenrantahuviloita riitti. Luke täydensi varastonsa yhden rivitalon eteisessä Karhulassa. Nappeja myi perhepäivähoitaja, jonka jaloissa pyöri vähintään kolme pientä lasta.

*Aika vastuutonta tollanen, mitä?
Me tehtiin muijasta heti lasu-ilmoitus
ja pistettiin vinkki myös poliisille.*

Kivaa oli, mutta marraskuu on marraskuu, vaikka ajais minne. Siis Suomessa. Tunnelma alkoi lässähtää. Ehkä meidän tiimiltä puuttui selkeä visio? Eli keitä me oltiin, mitä me haluttiin, ja miksi. Ja mitä järkeä meidän touhuissa oli noin niinku pitemmällä aikavälillä?

Löhöttiin Munapirtin hostellissa ja pohdittiin seuraavia etappeja. Silloin mä muistin Savitaipaleen.

Puhuin Raxun ja Luken ympäri. Raxun mielestä niin liejuiseen nimeen ei kannattanut luottaa.

Mä sanoin, että Savitaipale on paratiisi! Siellä olin viettänyt elämäni parhaan kesäloman joskus kymmenvuotiaana. Kerroin upeasta Olkkolan kartanosta. Muistin myös Lepänkannon vähintään kilometrin mittaisen hiekkarannan, kirkkaat uimavedet ja Kuolimo-järven samettisen pohjan, joka tuntui ihanalta paljaiden jalkojen alla.

Sen kesäloman olin relannut parhaassa seurassa, mummon ja vaarin kanssa asuntoautossa. Vaari istuskeli Lepänkannon hiekkarannalla aurinkotuolissa ja tuprutteli pilveä maissipiipusta. Se kuunteli reggaea ja skata. Mummo siemaili kapealla muoviletkulla punaviiniä suoraan suuhun kolmen litran tonkasta, luki dekkareita ja romantiikkaa, kuunteli suomalaisia iskelmiä. Mä juoksentelin vapaana ja tein mitä huvitti. Uin, kalastin, poimin mustikoita. Eikä mieleni ole koskaan ollut yhtä kevyt.

Ei hitto, nyt tuli helmee.

Mä rupeen runoilijaks.

Tienaaks ne hyvin?

Aha.

No mut alleviivaa silti

toi viimeinen lause,

kun kirjoitat tätä puhtaaks.

Se niistä kultaisista muistoista.

Kun päästiin perille, Savitaipaleen kirkonkylä oli harmaa ja autio. Mummo kolmatta vuotta haudassa, vaari palvelutalossa. Olkkolan kartano tyhjä ja myytävänä. Sen ovissa oli hienot hälytyslaitteet ja pihalla pätevät valvontakamerat. Niinpä me nostettiin kartanon pihassa vain kytkintä.

Paineltiin Savitaipaleen kirkonkylän läpi, käännyttiin Partakosken suuntaan, koska nimi kuulosti hauskalta. Me odotettiin jotain vesiputousta, mutta Partakosken vesi oli tosi matalalla, Kuolimo lirsi ohuena purona Saimaaseen.

Kylätie oli hiljainen. Pystyyn kuollut. Pizzeria-kahvila-market oli palanut poroksi, sen vieressä oli työmaakontti ilman työmiehiä. Hörpättiin energiajuomat ja jatkettiin eteenpäin. Asfaltti vaihtui mutkaiseksi hiekkatieksi. Vastaa tuli yksi koulutaksi, ei muuta.

Yhtäkkiä huomasin tien vasemmalla puolella upean portin. Kelohonkaisista pölleistä ja kuparista kyhätty rakennelma lupasi luksusta. Iskin jarrut pohjaan. Hiekka pöllysi.

– To-toi mesta on niin meitä va-varten! Raxu hihkui ja alkoi taas kuvata.

– Nice! Lukekin innostui.

Mä ohjasin auton portista melko kapealle metsätielle. Tien penkkaan oli isketty haalistunut vanerisydän, jonka keskellä luki Honey ♥ Astor. Tuuli riepotteli repaleisia koristenauhoja.

Tie kääntyi jyrkkään alamäkeen, kohti Kuolimon rantaa.

Portti oli luvannut liikoja. Perillä odotti vanha, homeinen hökkeli, jonka keltainen pinta hilseili. Katottiilissä kasvoi sammalta. Pihapiirissä nökötti myös pieni vinokattoinen lato tai navetta, rannassa harmaa, huteran näköinen saunarakennus. Mutta pitkä ja leveä laituri näytti upouudelta, samoin sen kyljessä kelluva Buster-moottorivene. Ne olikin ainoat asiat, jotka sopi yhteen sen upean portin kanssa.

Ehkä tänne oli vasta nousemassa luksushuvila? mä mietin ja painoin osoitteen mieleen tulevia reissuja varten.

Mökin räystäältä roikkui tuulessa nariseva peltikyltti, jossa luki ”Welcome”.

Oikea viesti olis ollut: GO AWAY! Äläkä missään nimessä tule takaisin! Ikinä! Ymmärrätkö paksuaivo, suksi vit... pois, vielä kun pääset!

5.

Verhot oli jälleen vedetty idioottimaisesti ikkunoiden eteen, vaikka sehän just houkutteli jengii sisään. *Meiltä löydät korut, arvotaulut ja rahajemmat. Lääkkeitä, elektroniikkaa, aseita, ammuksia ja antiikkiesineitä. Olet lämpimästi tervetullut!*

Jos ikkunoista näkisi heti, ettei kohteessa ollut mitään ryöstettävää, miksi kukaan vaivautuisi tekemään murron?

Korkeintaan joku koditon kulkuri yöpaikkapaniikissa. Mutta niitä liikkui hiljaisilla mökkipaikkakunnilla varmaan aika vähän.

Suurin osa meistä luvattomista kulkijoista heittää ihan perus mökkimurtokeikkaa. Että onko se niin vi... hiton vaikeaa jättää ne verhot auki?! Kiinteistön omistajan lisäksi vakuutusyhtiökin kiittäisi tästä pienestä, kohteliaasta eleestä.

Ja duunin puolesta terkut kaikille ikäihmisille, ettei meitä kiinnosta, onko sisällä sängyt petaamat-

ta tai siivous tekemättä, ettei senkään puoleen tartte panikoida niitten verhojen kanssa. Se on raha mikä ratkaisee tässäkin duunissa.

Kirjoita ylös ja alleviivaa: Pidetään ne verhot suosiolla auki!

Pohdiskeltiin siinä hetki, että kannattiko homeelta lemuavaan murjuun edes mennä, mutta just ne suljetut verhot ratkaisi asian. Ei se ota, jos ei annakaan – kuten mummoni sanoi, kun ekan kerran kokeili suippumadonlakkia sienimuhennosvoileivissä.

Ai suippumadonlakki?
Psilosybiinisieni, tietty.
Etkö sä yhtään seuraa omaa alaas,
ees mitään ammattilehtiä?
Sienis on tulevaisuus!
Sunkin kandeis sijoittaa
psilosybiiniin.

Vetäisin tiirikkasarjani esiin. Vanhanaikainen Abloylukko oli lapsellisen helppo. Mutta kiitin silti mielesäni vaaria, jolta olin saanut kunnollisen tiirikketin lahjaksi jo viisivuotiaana.

– Me ollaan parhaita, Luke kuiskasi.

– Maailmanmestareita, Raxu sanoi. – Vai mitä E-Esso?

– Ehdottomasti, vastasin. – Universumin eliittijoukot.

Se oli kuudes onnistunut mökkimurto sillä viikolla.

– Tästä on hyvä jatkaa, lausuin kuin ministeri iltautisissa ja avasin oven.

Me oltiin pukeuduttu rikossarjojen kuolinsyyn-tutkijoiden vakioasuun, hupullisiin, valkoisiin kerta-käyttöhaalareihin. Käsissä oli siniset kirurginhanskat, jaloissa pitkävartiset kumisaappaat – ne oli varmuuden vuoksi kaikilla numeroa 45, identtisellä pohjakuvioinnilla.

Tää mua aina huvittaa kaikissa rikossarjoissa. Miksi oletetaan, että rosvot tallustelis mestoille omilla kengillään? Sitten mittailaan niitä kengänjalkiä savipellossa tai tupsutellaan jotain puuteria parketille. Ja uhkaava taustamusiikki soi.

Jalkineet vaihdetaan viimeistään eteisen kynnyksimatolla isäntäväen kotitohveleihin, jos omia vaihtokenkiä ei ole mukana. Kuten meillä.

*Ilmainen tipsi sulle,
jos harkitset alanvaihtoa.
Ole hyvä.*

Lisäksi meillä oli ffp2-kasvomaskit ja silmillä lasketelulasit. Kyttille ei jäisi johtolankoja: sormenjalkiä, kengänkokoa tai dna:ta. Ei silmäripsiä, ei hiuksia.

Olin lukenut, että dna:ta saatiin nykyisin jopa huoneilmasta. Siks me yleensä jätettiin ikkunat ja ovet auki, jolloin tehokas tuuletus viimeisteli huolellisen työmme. Joskus Luke kyllä riehui keikan jälkeen niin adrenaliineissa, että se räiski ikkunalaseja ihan huvik-

seen teleskooppipampulla paskaksi. Vitun ärsyttävää ja lapsellista, vaikka tyyppi oli meistä vanhin.

Sytytettiin otsalamput.

– Ja kamera käy, Raxu sanoi.

Luke naksautti stiletin terän esiin, varmuuden vuoksi. Eihän sitä ihan varmasti tiennyt, minkälainen yllätys olisi odottamassa.

Pulssi kiihtyi. Etenimme äänettömästi hämärään tupaan.

– Täs hankas on reikä! Luke rääkäisi yhtäkkiä kuin kolmevuotias kaupan irtokarkkiosastolla. Kahdessa sekunnissa se oli repinyt muovit käsistään, tönnäissyt suojalasit otsalle ja vetänyt kasvomaskin leuan alle. Ja lopuksi se rääkäisi lattialle.

Luke kiihtyi aina kuin Formula ykkönen startissa, sen pettymysten sietokyky oli nolla.

Keikka ei alkanut hyvin. Ei todellakaan.

– Sut deletoidaan täst videosta, sanoin Lukelle ja näytin ovea. – Ulostas itsesi!

Kun Luke ei totellut, muistutin, mitä mun haalarin alla oli.

– Mitä mä ulkona? Siel on kylmä, Luke puhisi jo hitusen rauhallisemmin.

– No kuule, heittele vaikka kiviä järveen, sanoin ivallisesti.

– Miksi? Luke marisi.

– Siksi, vastasin.

Koska en sulle muutakaan puuhaa nyt keksi, idiootti, lisäsin mielessäni.

KURVASIN PIIPPOLAN KOULUKODIN PIHAAN. VILKUTETTIIN
ILOISET HEIPPATIRALLAAT TUMMENNETTujen LASIEN TAKAA.
NYT BEMUKASSA ISTUI VANTAALAINEN KOTIVÄKIVALLAN
KARAISEMA KOULUKIUSAAJA, YLIPAINOINEN JA -ÄLYKÄS
MATKANJOHTAJA. ELI MEITSI, ESSO. SITTEN RAXU,
PUHERAJOITTEINEN VIILTELIJÄVEGAANI RIIHIMÄELTÄ.
JA SUOSITTU JA KOMEA LUKE, PÄIHDEONGELMAINEN
NUORISORIKOLLINEN KULOSAARESTA. UUUJEE!

Alla upea auto. Edessä vapaus, marraskuiset moottoritiet ja häikäisevä mökkimurtojen sarja. Kun kolmikon true crime -videoiden seuraajamäärätkin huutelevat pilvissä, mikä voisi mennä pieleen? Suunnilleen kaikki. Ainakin surkean vanhan mökin ovi olisi kannattanut jättää kiinni. Todellakin olisi! Mutta se on myöhäistä nyt. Vastassa on hyytävä yllätys.

Sumeilematonta ja mustan huumorin täyttämää menoa säästävät Aapo Ravantin kuvat.

www.tammi.fi

N84.2

ISBN 978-952-04-6749-4

KÄNNEN KUVAT: ISTOCKPHOTO

KÄNNEN SUUNNITTELU: LAURA LYYTINEN